

VAS MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

MELEKLET

Iktatószám: VAB/TORV/32-40/2015.
Ügyintéző: dr. Vörös Zsuzsanna
Telefon: (94) 517-141

Tárgy: Önkormányzati működést érintő javaslat

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzatának
Közgyűlése részére

Szombathely
Kossuth Lajos u. 1-3.
9700

Tisztelt Közgyűlés!

Állampolgári beadvány nyomán indult törvényességi felügyeleti vizsgálati eljárásunk során ismételten áttekintettük Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének (a továbbiakban: Közgyűlés) az építési engedélyezési eljárás során szükséges parkolóhely biztosítási kötelezettség elősegítéséről szóló 31/2004.(VI.30.) önkormányzati rendeletét (a továbbiakban: Rendelet), és az alábbiakat állapítottuk meg:

1. Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997.(XII.20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: OTÉK) 42.§ (2) bekezdése és 4. melléklete a járművek elhelyezése körében előírja, hogy az egyes telkek és építmények rendeltetésszerű használatához a telken milyen számú személygépkocsi elhelyezését kell biztosítani.

A gépjárművek elhelyezéséhez kapcsolódóan, a Rendelet 4.§ (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a parkolóhelyet - a Rendeletben szabályozott eltérésekkel - elsősorban az építető saját telkén kell biztosítani. Ezen túlmenően, a Rendelet 4.§ (2) bekezdés a)-c) pontja szerint a parkolóhely biztosítható a közterület közlekedésre szánt területe egy részének felhasználásával, megváltási díj megfizetésével, valamint a közforgalom céljára átadott magánút területe egy részének felhasználásával is.

Törvényességi felügyeleti vizsgálati eljárásunk során elsőként azt tekintettük át, hogy a Rendelet megalkotásakor és a jelenleg hatályos rendelkezések alapján lehetőség van-e a parkolóhely biztosításban való önkormányzati közreműködés törvényi felhatalmazáson alapuló önkormányzati rendeletben történő szabályozására.

Vizsgálatunk során megállapítottuk, hogy az OTÉK 42.§ (11) bekezdése - 2012. december 31-ig - felhatalmazásra utaló rendelkezést tartalmazott arra vonatkozóan, amennyiben a település adottságai lehetővé vagy szükségessé teszik, a települési önkormányzat a település egész vagy rész területén - a helyi parkolási rendeletben szabályozva - a 42.§ (2) bekezdése szerinti gépjármű-várakozóhelyek (parkolók) kialakítását a legfeljebb 500 m-en belüli parkolóházban vagy a közterületek közlekedésre szánt területe egy részének, illetőleg a közforgalom céljára átadott magánút területe egy részének felhasználásával az út kezelőjének hozzájárulásával megengedje. Ilyen esetekben, a várakozóhelyek (parkolók) megépítése, továbbá azok használata és fenntartása a parkolási rendeletben rögzített feltételekhez volt köthető.

A korábbi szabályozástól eltérően, a jogalkotó 2013. január 1. napjával az OTÉK 42.§ (11) bekezdését akként módosította, hogy ezen rendelkezés helyi parkolási rendeletre utaló előírásokat már nem tartalmaz, ugyanakkor továbbra is biztosítja, hogy a gépjármű-várakozóhelyek (parkolók) - az OTÉK 42.§ (10) bekezdésében foglaltak kivételével - a telekhatártól mért, legfeljebb 500 m-en belül más telken parkolóban, parkolóházban vagy a közterületek közlekedésre szánt területe egy részének, illetve a közforgalom céljára átadott magánút egy részének felhasználásával kialakíthatók legyenek.

A fentiekre tekintettel megállapítottuk, hogy a törvényi felhatalmazás hiányából, valamint az OTÉK 42.§ (11) bekezdésében foglalt felhatalmazásra utaló rendelkezés módosításából adódóan, 2013. január 1-jétől nincs lehetőség a parkolóhely biztosításban való önkormányzati közreműködés származékos jogalkotói hatáskörben történő szabályozására.

2. A törvényi felhatalmazás hiányára tekintettel eljárásunk során azt is vizsgáltuk, hogy a közterület egy része parkolási célú használatának elősegítése szabályozható-e eredeti jogalkotói hatáskörben, törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyként.

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 54.§ (5) bekezdése az épített környezet fenntartása és használata körében úgy rendelkezik, hogy a közterület rendeltetésére és használatára jogszabály további szabályokat állapíthat meg. Az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés e) pontja szerint, a helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között gyakorolja az önkormányzati tulajdon - jelen esetben az önkormányzati tulajdonban álló közterület - tekintetében a tulajdonost megillető jogokat. A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. (a továbbiakban: Möt.) 107.§-a alapján, a tulajdonost megillető jogok gyakorlásáról a képviselő-testület rendelkezik.

Az Alkotmánybíróság következetesen alkalmazott gyakorlata szerint, a közterület-használat körében létrejövő jogviszony olyan kétpólusú jogviszonynak tekinthető, amelynek egyik oldalán a helyi önkormányzat, a másik oldalán a közterület használója áll. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint, a helyi szabályozás kialakítása során a képviselő-testület rendelkezhet úgy, hogy a helyi önkormányzat és a közterület használója között létrejövő jogviszonyt közigazgatási hatósági jogviszonyként - a közterület-használatot önkormányzati hatósági ügynek tekintve - szabályozza, vagy szerződésen alapuló jogviszonyként, esetleg a kettő kombinációjaként.

A Rendelet egészét áttekintve megállapítottuk, hogy a Rendelet 5.§ (5) bekezdésében, 6.§ (5)-(7) bekezdésében, valamint 1. mellékletében foglalt rendelkezések arra utalnak, hogy az Önkormányzat és a használó (építtető) között polgári jogi jogviszony jön létre a parkolóhely biztosítás elősegítéséhez kapcsolódó közterület-használattal összefüggően. A Közgyűlés a megkötendő szerződés tartalmi elemeit, ennek körében a fizetendő díj mértékét önkormányzati rendeletben a közterület tulajdonosaként szabályozta. Ezen szerződéses ajánlat tartalmának meghatározására a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:60.§ (1) bekezdése alapján, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés e) pontja szerinti tulajdonosi joggyakorlás körében van lehetőség.

A fentiekre tekintettel megállapítottuk, hogy a közterületek parkolási célú használata elősegítésének szabályozására törvény ugyan nem ad felhatalmazást, azonban - véleményünk szerint - az Alaptörvény, az Möt., az Étv. és a Ptk. előzőekben megjelölt rendelkezései alapján lehetőség van ezen tárgykör normatív módon történő szabályozására, ennek körében eredeti jogalkotói hatáskörben önkormányzati rendelet megalkotására, vagy - saját szervezetre vonatkozó szabályozásként - normatív határozat meghozatalára.

3. Törvényességi felügyeleti vizsgálati eljárásunk során megállapítottuk, hogy a Rendelet 2.§ (2) bekezdése, 8.§-10.§-a, 12.§-a, 13.§ (2) bekezdése, valamint 3. melléklete a parkolóhelyek számának meghatározása során a helyi építési szabályzat szabályozási tárgykörébe eső rendelkezéseket tartalmaz.

Az OTÉK - 2012: december 31-ig hatályos - 42.§ (10) bekezdésében foglalt rendelkezés alapján, az OTÉK 42.§ (2) bekezdése szerint számlított személygépkocsi elhelyezési kötelezettségtől a település sajátosságaira figyelemmel, közlekedési vizsgálat alapján megállapított települési önkormányzati parkolási rendelet - az OTÉK 4. számú melléklet 1. pontja alattiak esetében legfeljebb +50%-os, a többi pont alattiak esetében legfeljebb $\pm 50\%$ -os eltéréssel - eltérő értékeket is megállapíthatott.

A korábbi szabályozástól eltérően, az OTÉK - 2013. január 1-jétől hatályos - 42.§ (2) bekezdése szerint, az egyes telkek és építmények rendeltetésszerű használatához a telken - a helyi építési szabályzatnak a terület településen belüli elhelyezkedése, tömegközlekedési ellátottsága és forgalmi terheltsége és az építmény rendeltetése alapján, az OTÉK 42.§ (10) bekezdésében foglaltak figyelembe vételével meghozott eltérő rendelkezése hiányában - az OTÉK 4. számú melléklete szerint meghatározott számú személygépkocsi elhelyezését kell biztosítani.

A módosítás lényege, hogy 2013. január 1-jétől az OTÉK 4. mellékletében meghatározottaktól eltérő számú parkolóhely megállapítására - a helyi parkolási rendelet helyett - a helyi építési szabályzatról szóló önkormányzati rendeletben kerülhet sor. [Meg kívánjuk jegyezni, hogy a parkolóhelyek számának önkormányzati rendeletben történő szabályozása során figyelemmel kell lenni az OTÉK 42.§ (10) bekezdés c) pontjában foglalt rendelkezésre, mely szerint üzletre vonatkozóan az OTÉK 42.§ (2) bekezdése szerinti önkormányzati rendelet az OTÉK 42.§ (10) bekezdés a) pontban meghatározottaktól nem térhet el.]

Mindezekre tekintettel, az Möt.v.133.§ (2) bekezdése alapján működésüket érintő

Javaslat

élek és kezdeményezem, hogy a Közgyűlés tűzze napirendjére, tárgyalja meg a Rendelet felülvizsgálatának szükségességét, fontolja meg a parkolóhely biztosításban való önkormányzati közreműködés normatív módon történő szabályozásának lehetőségét, ennek körében eredeti jogalkotói hatáskörben önkormányzati rendelet megalkotását, vagy - saját szervezetre vonatkozó szabályozásként - normatív határozat meghozatalát. Ezen túlmenően kezdeményezem, hogy az OTÉK 4. mellékletében meghatározottaktól eltérő számú parkolóhely megállapítására vonatkozó előírások - amennyiben ezen tárgykör szabályozására vonatkozó szándék továbbra is fennáll - a helyi építési szabályzatról szóló önkormányzati rendeletben kerüljenek meghatározásra.

Javaslatom tárgyalásának eredményéről, az arról való döntésükről, annak esetleges elutasítása esetén az elutasítás indokairól kérem, hogy 2015. december 31-ig tájékoztatni szíveskedjenek.

Szombathely, 2015. szeptember 18.

